

„Omul renăscut“

Parintele **Constantin Cavarinos** (1918-2011) este unul dintre cei mai importanți teologi ortodocși din S.U.A. Cu studii la Harvard, Sorbona și la universitățile din Atena, Cambridge și Oxford, el s-a remarcat ca un distins specialist în cultura greacă, predând cursuri la universități celebre din S.U.A. și Grecia, și prin opera sa vastă, ce include, deopotrivă, cărți de filosofie, spiritualitate creștină ortodoxă, arhitectură și artă bizantină.

Posibilitatea evoluției duhovnicești lăuntrice a omului – dezvoltarea sa pe verticală, de la nivelele mai joase către cele mai înalte ale ființei, aparține miezului învățăturilor Bisericii Ortodoxe. Această posibilitate ne este dezvăluită de Sfânta Scriptură, mai limpede și mai accentuat în Noul Testament decât în Vechiul Testament. Ea ne este, de asemenea, dezvăluită din belșug în scrierile Părinților Bisericii răsăritene.

În Noul Testament, Îl aflăm pe Hristos spunându-i lui Nicodim că omul trebuie „să se nască din nou“, dacă vrea să se mântuiască. Iată ce spune Domnul: „Adevărat, adevărat zic ție: De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în Împărăția lui Dumnezeu“ (Ioan 3:5). Sfântul Apostol Pavel, gura lui Hristos vorbește despre necesitatea ca „omul cel vechi“ din noi „să moară“, spre a se putea naște în noi „omul cel nou“. Iată ce spune el: „omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El ca să se nimicească trupul păcatului, pentru a nu mai fi robi ai păcatului... Iar dacă am murit împreună cu Hristos, credem că și vom și viețui împreună cu El“ (Romani 6:6-8). Iarși, Sfântul Apostol Pavel spune: „Să vă

dezbrăcați de viața voastră de mai înainte, de omul cel vechi, care se strică prin poftelile cele amăgitoare, și să vă înnoțiți în duhul minții voastre, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, cel după Dumnezeu, zidit întru dreptate și în sfințenia adevărului“ (Efes. 4:22-24). Și iarși spune: „Nu vă mințiți unul pe altul, fiindcă v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu faptele lui, și v-ați îmbrăcat cu cel nou, care se înnoiește spre deplina cunoștință, după chipul Celui ce l-a zidit“ (Colos. 3:9-10).

Prin „omul renăscut“ sau „omul cel nou“ (κακός άνθρωπος), Hristos și Apostolul Său ne vorbesc despre omul evoluat. Hristos ne arată limpede acest lucru atunci când spune: „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este!“ (Mt. 5:48). Iar Sfântul Apostol Pavel remarcă: „Și El a dat pe unii apostoli, pe alții proroci, pe alții păstori și învățători, spre desăvârșirea sfinților, la lucrul slujirii, la zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unitatea credinței și a cunoașterii Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei deplină-

tății lui Hristos“ (Efes. 4:11-13).

Părinții Bisericii răsăritene vorbesc de transformarea „omului celui vechi“ întru „cel nou“ drept „schimbarea cea frumoasă“ (kale alloiosis), „schimbarea cea bună“ (agathé alloiosis) și „schimbarea binecuvântată“.

Sfântul Simeon Noul Teolog (sec. al XI-lea) – cel mai mare dintre misticii bizantini – și Nichita Stăihatu, cel mai de seamă ucenic și biograf al său, folosesc adesea acești termeni. Alți părinți ai Bisericii elene folosesc și ei astfel de termeni, ori asemănători acestora, cum ar fi „schimbarea la față“ (metamorphosis). Acest cuvânt înseamnă „schimbarea la înfățișare“ și reprezintă o schimbare calitativă. Ei mai folosesc termenul „metabolé“ (din care apare cuvântul englezesc metabolism), care reprezintă o schimbare la modul general. Sfântul Apostol Pavel folosește forma verbală „metamorphosis“ în epistola sa către Romani, în care afirmă: „Și nu vă potriviți cu acest veac, ci să vă schimbați prin înnoirea minții, ca să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun și plăcut și desăvârșit“ (Rom. 12:2).

Învățăturile legate de faptul că omul se poate schimba lăuntric, duhovnicește, din „omul cel vechi“ întru „cel nou“, presupune faptul că natura umană, cu referire la *caracterul nostru* (éthos) – cu alte cuvinte, *obiceiurile, stările sufletești, cugetele, emoțiile, dorințele, aspirațiile*, etc. – să se preschimbe de la o stare inferioară către una superioară. Această posibilitate este limpede și solid susținută de către Părinții Bisericii Ortodoxe.

Traducere de Paul BĂLAN

Cadran cultural

Periodic editat sub egida Consiliului Județean Bacău

Director: Petre Vlase

Redactor-șef: Cornel Galben

Colectivul de redacție:

Vasile Apostol, Ioan Dănilă, Anișoara Macor, Dan Sandu

Redacția: Ansamblul Folcloric „Busuiocul”, 600266 Bacău, Str. Troțuș 6A

Tel./fax: 0234523357, 0740467908, 0740370665

e-mail: cadrancultural@gmail.com

ISSN 2601-5781, ISSN-L 2601-5781